

Wprowadzenie

Spółka akcyjna jest jedną z najpopularniejszych form organizacyjnych prowadzenia działalności gospodarczej, zwłaszcza takiej, która wymaga zaangażowania znacznych środków finansowych. Dotyczy to tak Polski, jak i większości państw gospodarki wolnorynkowej. Spółka akcyjna bowiem jest nie tylko formą prowadzenia działalności gospodarczej, ale i stanowi – w sprzyjających warunkach – sprawny mechanizm umożliwiający pomnażanie zainwestowanego w nią kapitału. W konsekwencji uczestnictwo w korporacyjnej osobie prawnej, jaką jest spółka akcyjna, bardzo często nie jest przejawem woli czy zamiaru prowadzenia określonej działalności gospodarczej, czy wywierania wpływu na sposób jej prowadzenia, tylko inwestycją kapitałową, która w jakiejś perspektywie czasu ma przynieść inwestorowi satysfakcjonujący zwrot z zainwestowanego kapitału. W aktywach inwestora odzwierciedleniem inwestycji są akcje emitowane przez spółkę, jako ekwiwalent wkładu wniesionego przez akcjonariusza-inwestora. Akcje są majątkowymi prawami podmiotowymi, a treść tych praw umożliwia akcjonariuszowi partycypację w zyskach spółki i jej majątku oraz pośrednie (przede wszystkim poprzez wykonywanie prawa głosu) oddziaływanie na prowadzenie spraw spółki. Akcje zatem odzwierciedlają i chronią interes ekonomiczny akcjonariusza związany z jego inwestycją kapitałową. Zrozumiałe jest zatem powszechne zainteresowanie akcjami, czego odzwierciedleniem w naukach prawnych są badania im poświęcone.

Problematyka spółki akcyjnej jako korporacyjnej osoby prawnej, a także akcji jako praw podmiotowych i papierów wartościowych, doczekała się w polskiej literaturze przedmiotu ostatnich kilkunastu lat wielu opracowań, zarówno o charakterze monograficznym, jak i zamieszczonych w dziełach opisujących system prawa prywatnego i gospodarczego, w komentarzach, wreszcie w podręcznikach wydawanych przez poszczególne ośrodki akademickie. Nie sposób nawet w przybliżeniu określić liczby drobniejszych pozycji (studiów, artykułów, głos, itp.), w których podejmowane były poszczególne kwestie związane z funkcjonowaniem spółek akcyjnych czy problematyką akcji.

Praca niniejsza nie pretenduje do wyczerpującego omówienia problematyki akcji. Stanowi ona raczej rodzaj syntetycznego podsumowania dotychczasowych studiów autora, których wyniki były już po części publikowane, przede wszystkim w Systemie Prawa Handlowego, pod redakcją prof. *Stanisława Włodzki*, a także w komentarzu do Kodeksu spółek handlowych, pod redakcją prof. *Janusza Strzepki*. W tym ujęciu praca koncentruje się na problematyce akcji rozumianej jako prawo podmiotowe. Monograficzne opracowanie tego zagadnienia powstało jeszcze pod rządami Kodeksu Handlowego (*A. Kondracka* – Charakter prawny akcji), a dzieła napisane na tle uregulowań Kodeksu spółek handlowych

Wprowadzenie

(przede wszystkim prace *Andrzeja Szumańskiego* i *Marka Michalskiego*) rozważają problematykę akcji w znacznie szerszym zakresie. W pracy pomijam także szczególną problematykę akcji spółek notowanych na rynku regulowanym.

Moim bliskim poświęcam

Katowice, maj 2009 r.